

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

BUKOVANY (okr. Hodonín)

Okraj intravilánu obce. Střední doba hradištní. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V září 1998 při hloubení základů rodinného domku zachránil P. Hlavinka kostrový hrob (ZM 1:10 000, 24-44-22, r.v. 1989, Z s.č. 182mm, J s.č. 154mm). Skelet a keramickou nádobu předal referentovi, který při ohledání místa nálezů objevil ve stěnách základu domku další hroby. V říjnu t. r. provedli pracovníci AÚ AVČR Brno - odd. Mikulčice záchranný výzkum. Bylo prozkoumáno 9 hrobů, 2 hroby zasahující na sousední pozemek byly prozatím jen zaměřeny. V listopadu téhož roku byl prozkoumán další hrob, který majitel narušil při úpravě nájezdu ke stavbě.

Hroby na zkoumané ploše byly s malými odchylkami orientovány ve směru Z-V. Jejich výbavu tvořily většinou železné předměty (nože a přezky), méně byla zastoupena keramika a dřevěná věderka. Pohřebiště je rámcově datováno do střední doby hradištní.

Martin Hložek, FF MU Brno

Resumé:

Bukovany (Bez. Hodonín). Intravilan der Gemeinde. Mittelburgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

BUKOVANY (okr. Hodonín)

Okraj intravilánu obce. Střední doba hradištní. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 10. a 19. října 1998 byl pracovníky archeologické expedice v Mikulčicích proveden záchranný výzkum v obci Bukovany na Kyjovsku, kde při kopání základů pro nový obytný dům manželů Hlavinkových (parc. č. 675/5 a 675/8) došlo k narušení kostrového pohřebiště ze střední doby hradištní. Pohřebiště se nachází na jižním okraji obce po levé straně příjezdové silnice z Kyjova. Celkem bylo zjištěno dvanáct hrobů, z nichž deset bylo prozkoumáno. Zbylé dva hroby, zasahující pod vinohrad na sousedním pozemku, z důvodů nepřístupnosti prokopány nebyly.

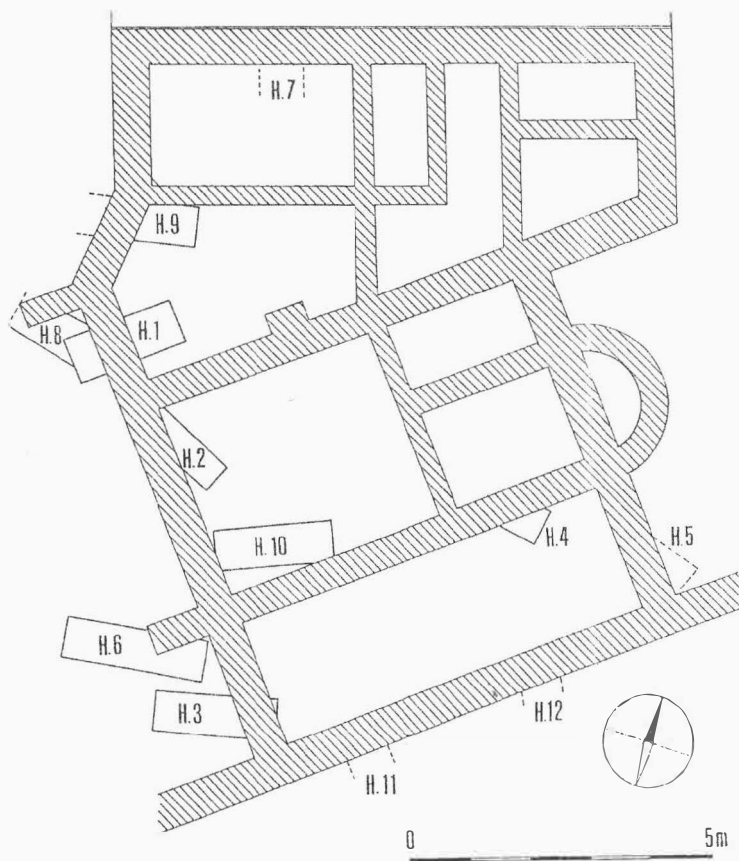
V hrobech bylo nalezeno několik železných nožů, železná břitva, keramická nádoba, dvě železné ocílky spolu s úštěpy kamenné industrie, zlomky kování vědra a železné přezky. Kromě těchto předmětů byly ve dvou hrobech jako milodar přiloženy skořápky vajíček a v jednom z těchto hrobů byla u nohou nalezena kostra kuřete. V několika hrobech se odlišným zbarvením půdy projeví stopy rakví.

Hroby byly zahlobeny do spraše, převážně byly orientovány ve směru západ - východ. Celkovou rozlohu pohřebiště, které na základě hrobového inventáře datujeme do 9. století, nelze zatím určit. Dá se předpokládat, že při terénních úpravách v okolí domu může dojít k narušení dalších hrobů.

Hrob č. 1 (nál. č. 1097/98)

Hrobová jáma s hloubkou 55 cm (měřeno od betonového základu) v superpozici s hrobem č. 8, který narušovala. Kostra v natažené poloze nznak, orientovaná JZ - SV. Oblast hrudníku a pánve narušena betonovým základem domu. Dolní část stehenních kostí a holenní kosti v původním uložení.

Nálezy: V zásypu hrobu několik drobných zlomků keramiky (nál. č. 1094/98).

Obr. 1: Bukovany (okr. Hodonín). Celkový plán zkoumané plochy.

Hrob č. 2 (nál. č. 1098/98)

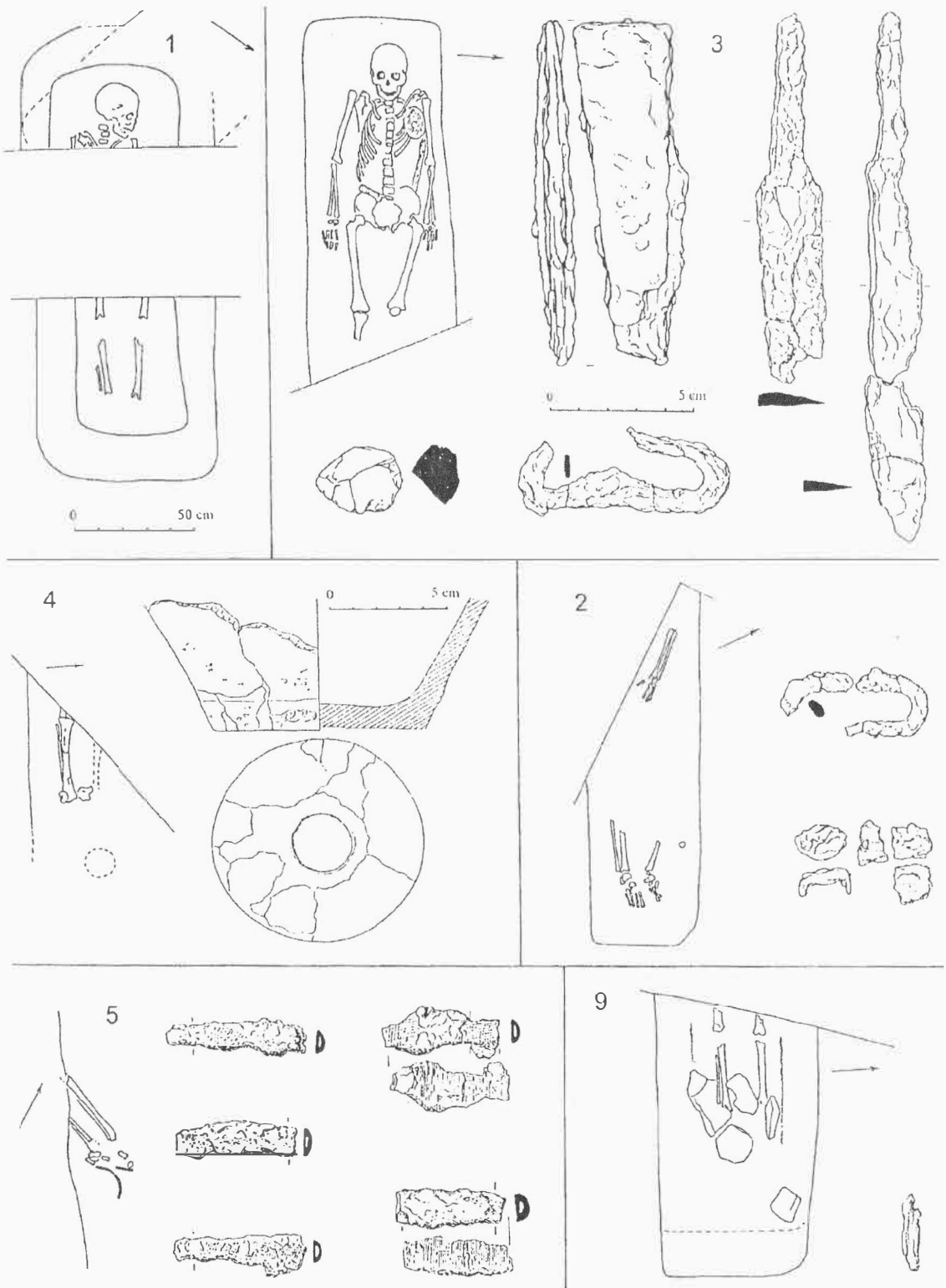
Obdélná hrobová jáma s hloubkou 40 cm (měřeno od betonového základu). Kostra pravděpodobně v natažené poloze nznak, orientována ve směru SZ - JV. Z kostry dochována dolní část nohou a předloktí levé ruky. Hlava, hrudník a pravá ruka narušeny rýhou pro základy domu. Oblast pánve zničena recentním zásahem.

Nálezy: Vně levé holenní kosti drobný železný předmět (průvlečka? - nál. č. 1099/98). Při začisťování profilu nalezena železná přezka (?) (nál. č. 1092).

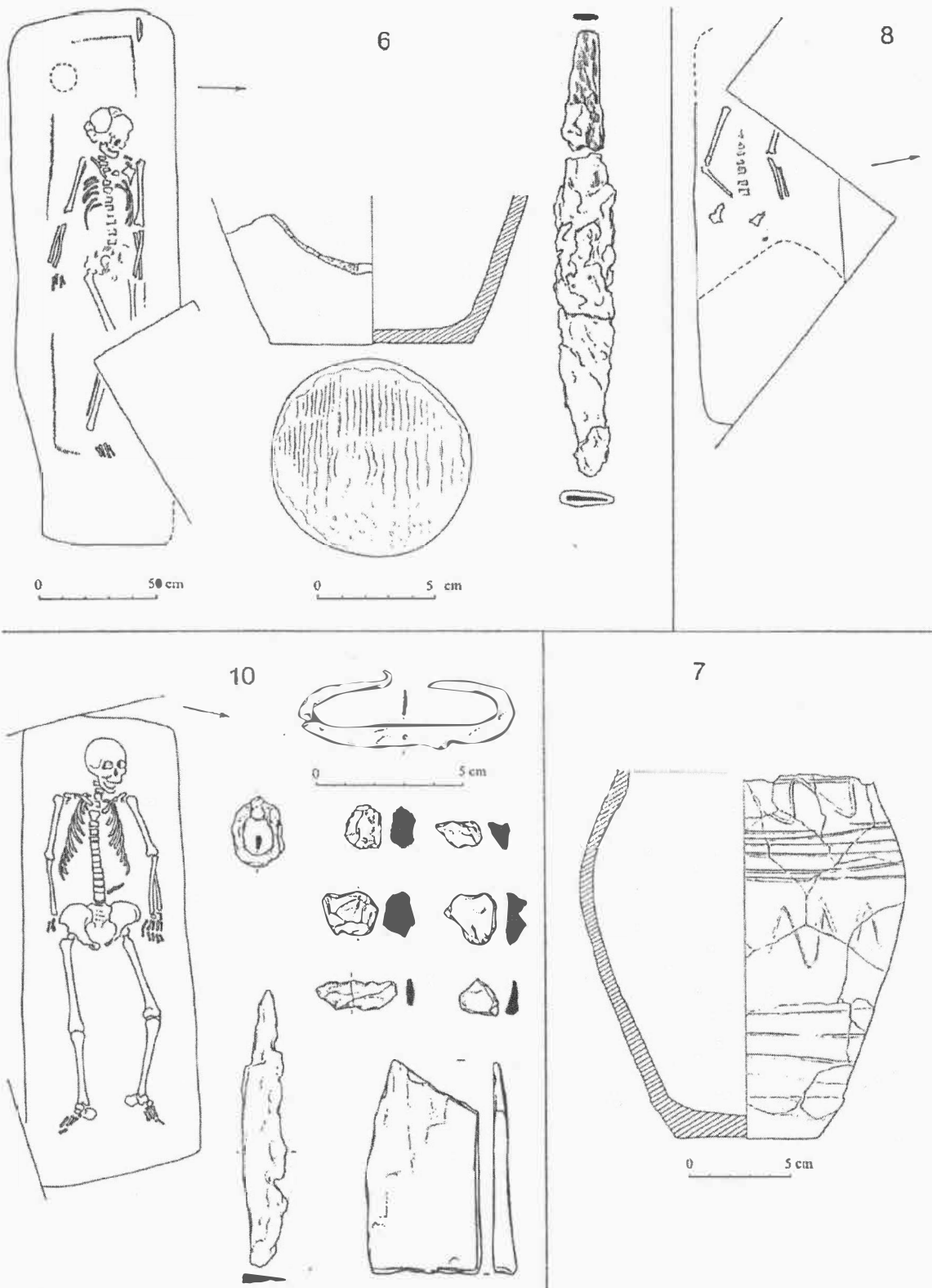
Hrob č. 3 (nál. č. 1100/98)

Obdélná hrobová jáma s hloubkou 95 cm. Kostra dospělého jedince v natažené poloze s rukama podél těla, orientovaná Z - V. Stav kostí velmi dobrý. Dolní část hrobu včetně holeních kostí zničena rýhou pro betonový základ domu. Část chodidla nalezena v hloubce 75 cm v oblasti nad levou stehenní kostí (nora?). V pravé dolní části hrobu v hloubce 60 cm zbytky po "vý dřevě"(?).

Nálezy: U levého ramene, původně v osobním váčku, uloženy železná břitva, ocílka a zlomek štípané industrie (nál. č. 1112/98). Podél levé ruky železný nůž (d. 14 cm, nál. č. 1111/98) a na pravé straně na kyčelní kosti větší železný nůž (d. 17,5 cm, nál. č. 1110/98). Na levé straně v oblasti pánve skořápky vajíčka (nál. č. 1113/98). Z profilu základové rýhy vybrána kostra kuřete (nál. č. 1093/98).

●br. 2: Bukovany (okr. Hodonín). Hroby č. 1-5, 9.

Obr. 3: Bukovany (okr. Hodonín). Hroby č. 6-8, 10.

Hrob č. 4 (nál. č. 1088/98)

Dno hrobové jámy v hloubce asi 10 cm (měřeno od úrovně betonových základů). Z hrobu dochována pouze pravá holenní kost, zbytek hrobové jámy narušen rýhou pro betonový základ domu. Pravděpodobná orientace Z - V.

Nálezy: Vně holenní kosti zlomky skořápek a v nohách hrobu spodní část keramické nádoby (nál. č. 1091/98).

Hrob č. 5 (nál. č. 1089/98)

Hrobová jáma nezjištěna. V profilu vyhloubené jámy pro stavbu domu v hloubce asi 130 cm od dnešního povrchu nalzen kostrový hrob. Dochovaly se jen narušené holenní kosti. Přibližná orientace Z - V.

Nálezy: U holenních kostí železný předmět (pravděpodobně obroučka vědra - nál. č. 1096/98).

Hrob č. 6 (nál. č. 1101/98)

Obdélná hrobová jáma se stopami rakev. V hloubce 100 cm kostra v natažené poloze nznak s pravou nohou mírně pokrčenou a s hlavou doleva vyvrácenou. Orientace Z - V. V hloubce 70 cm (měřeno od betonového základu) levá klíční kost. Obě dolní končetiny asi od poloviny stehenních kostí narušeny betonovým základem. Asi uprostřed hrobové jámy, 60 cm pod úrovní betonu skupina kamenů. Hrob v nohách ukončen velkým plochým kamenem (nál. č. 1102/98), ležícím již mimo rakev. Na hraně kamene ve směru od kostry stopy ohně.

Nálezy: V zásypu hrobu, v hloubce 20 cm (měřeno od betonového základu) dno keramické nádoby (nál. č. 1114/98), pod hlavou železný nůž (d. 15,2 cm).

Hrob č. 7

Zničen před příchodem archeologů. Na základě ústního sdělení P. Hlavinky lokalizován k severní obvodové zdi domu. Hloubka hrobu nezjištěna. Kostra pravděpodobně orientována ve směru Z - V. Nálezy: keramická nádoba.

Hrob č. 8 (nál. č. 1104/98)

Dno hrobové jámy zahloubeno 40 cm pod úrovní betonového základu domu. Západní část hrobu včetně lebky a levé ramenní kosti narušena betonovým základem, východní část od pánve dolů narušena hrobem č. 1. Orientace Z - V. Bez nálezů.

Hrob č. 9 (nál. č. 1105/98)

Obdélná hrobová jáma se stopami rakev. Orientace Z - V. Větší část hrobu zničena betonovým základem. Dochovány pouze dolní končetiny. U nohou skupina plochých kamenů. Pravá holenní kost na plochém kameni, překryta rovněž jedním z kamenů. U levé holenní kosti na výšku postavený kámen.

Nálezy: V hloubce 15 cm od betonového základu zlomek železa (hřebík z rakve ? - nál. č. 1106/98).

Hrob č. 10 (nál. č. 1107/98)

Obdélná hrobová jáma zahloubená 40 cm pod betonový základ domu. Kostra v natažené poloze s rukama podél těla. Stav kostí dobrý. Po levé straně podél kostry hnědá vrstvička, která překrývala v souvislé vrstvě celou kostru. Orientace JZZ - SVV.

Nálezy: Po levé straně nad pánví železný nůž (nál. č. 1108/98). V oblasti pánve, původně v osobním vaku (nál. č. 1109/98) železná ocilka, přezka, kamenný brousek a 6 kusů štípané industrie.

Hrob č. 11 a 12

Oba hroby zasahovaly na sousední pozemek (vinohrad) na jižním okraji prokopané plochy. Nebyly zkoumány.

Otto Marek - Rostislav Skopal - Jaroslav Škojec, AÚ AV ČR Brno

Resumé:

Bukovany (Bez. Hodonín). Intravilan der Gemeinde. Mittelburgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

DRAHANY (okr. Prostějov)

Polní trať „Maršény“. Zaniklá středověká ves Maršín. Povrchový průzkum.

Komplexní povrchový průzkum ve dnech 22. dubna a 15. října 1997 byl soustředěn jak na upřesnění možných variant půdorysného utváření vsi, tak na získání většího množství chronologicky citlivějšího keramického materiálu z této známé, již roku 1971 E. Černým objevené lokality (srov. Černý 1992, 79-80).

Místo zaniklé středověké vsi Maršín je situováno v centrální části Drahané vrchoviny, 1,7 km severozápadně od Drahan, v severozápadním výběžku jejich katastrálního území. Osada zde zaujala pramennou pánev a horní úsek širšího a mělkého, k jihovýchodu orientovaného potočního údolí, modelovaného v břidlicích spodního karbonu, které byly překryty chudými hnědými půdami. Hluboká orba, provedená i na dosud zatravněné levé straně potoka, umožnila upřesnit půdorysný typ osady jako dvouřadý, s možným propojením obou řad v pramenné části (Státní mapa 1 : 5 000 - odvozená, list Boskovice 0-7 z roku 1993: areál zaniklé středověké vsi vymezen body, od Z a J okrajové sekční čáry vzdálenými 378,5 : 66; 390 : 102,5; 376 : 116; 346 : 123,5 a 338 : 101 mm). Nicméně podle povrchových sběrů byla intenzivněji a ve větším rozsahu osazena jihozápadní, pravá strana údolí, kde se archeologické nálezy vyskytovaly v pásu 325 m dlouhém a na severozápadním konci až 115 m širokém (ve střední a jihovýchodní části činí šířka okolo 50 m), ve vzdálenosti 20 - 30 m sledující vlastní vodoteč, na velmi mírném, k východu až severovýchodu orientovaném svahu 608 - 615 m n. m. Na protější, levé straně se osídlení koncentrovalo ve větší vzdálenosti od potočního úžlabí (30 - 60 m), v pásu zhruba 120 m dlouhém a až 60 m širokém, na středně svažité terase 611 - 614 m n. m. s jihozápadní orientací. Zatímco na dolním konci vsi se tak obě řady usedlostí vzdalovaly až na 100 m, v horním závěru se naopak přiblížily na 30 m a nelze vyloučit, že zde došlo víceméně k uzavření celého půdorysu (vlastní čelo pramenné pánve je dnes zamokřenou pastvinou). Takovéto utváření bylo ostatně